

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

“TƏSDİQ EDİRƏM”

Coğrafiya fakültəsinin dekani

_____ **dos.Ş.İ.Məmmədova**

Fakültə tədris-metodik Şurasının sədri

_____ **dos.H.B.Soltanova**

“ 13 ” dekabr 2018-ci il

5401.1-“Tarixi coğrafiya, siyasi və rekreasiya coğrafiyası”

Doktoranturaya qəbul imtahanının

PROQRAMI

**Bakı Dövlət Universiteti Coğrafiya
fakültəsinin Elmi Şurası tövsiyə etmişdir.**

Protokol 4, 13.12.2018-ci il

2016-2017-ci tədris ili üçün Bakı Dövlət Universitetinin

5401.1-“ “Tarixi coğrafiya,siyasi və rekreasiya coğrafiyası”

ixtisası üzrə doktorantlıq minimumu

PROQRAMI

Doktorantlıq minimum proqramı magistratura pilləsində tarixi, siyasi, rekreasiya coğrafiyası üzrə tədris olunan nəzəri-metodoloji və regional kursların ümumiləşdirilməsi əsasında hazırlanmışdır. Proqram 3 hissədən ibarətdir: 1. Tarixi coğrafiya, 2. Siyasi coğrafiya, 3. Rekreasiya coğrafiyası. Proqramda rekreasiya coğrafiyasına daha çox yer verilmişdir.

Tarixi coğrafiya. Fənnin predmeti və məqsədi. Fiziki, iqtisadi, siyasi coğrafi elmlərin inteqrasiyası. Tarixi coğrafiya keçmiş dövrlərin təbiətdən istifadə və təsərrüfat, əhali məskunlaşması, şəhərlər, nəqliyyat yolları, mədəniyyət abidələrinin coğrafiyasının səciyyəsi. Rekreasiyaya verilən tərif. Tarixi coğrafiyanın elmlər sistemində yeri. Yeni dövrdə coğrafi ideyaların inkişafı. Azərbaycanda tarixi coğrafiya elminin inkişafı.

Siyasi coğrafiya. Siyasi coğrafiyanın predmeti, obyektı və vəzifələri. Siyasi coğrafiyanın öyrəndiyi obyekt. Siyasi coğrafiya qarşısında duran əsas vəzifələr. Siyasi coğrafiyanın coğrafi elmlər sistemində yeri. Dünyanın müasir siyasi xəritəsi. Ölkənin siyasi coğrafi mövqeyi. Siyasi sərhədlər. Sərhədyanı münəqişələr. Geosiyasət anlayışı. Geosiyasətin mənbələri. Siyasi-inzibati coğrafiya və geosiyasətin əsas tədqiqat üsulları. Azərbaycanın geosiyasi coğrafiyası.

Rekreasiya coğrafiyası, predmeti və vəzifələri. Rekreasiya fəaliyyətinin kompleks səciyyə daşması. Rekreasiyanın subyektləri. Rekreasiyanın obyektı. Rekreasiya coğrafiyası təbii, iqtisadi elm kimi. Rekreasiya coğrafiyasının digər elmlərlə əlaqəsi. Rekreasiya coğrafiyasının vəzifəsi. Mütəxəssislər tərəfindən rekreasiyaya verilən tərif (V.A.Kvartalnov və b.).

Rekreasiya-turizm fəaliyyətində tədqiqat üsulları. Rekreasiya fəaliyyətində riyazi metod. Rekreasiya fəaliyyətində kartoqrafik metod. Rekreasiya-turizm fəaliyyəti sahəsində tədqiqatlara metodoloji yanaşma. Metodologiya turizmdə tədqiqat metodları haqqında elm kimi. Turizmdə metodologiyanın əsas prinsipləri. Turizmdə elmi tədqiqatların xüsusiyyəti. Rekreasiya fəaliyyətində klaster üsulu. Müqayisəli üsul, tarixilik, və s. Turizmdə elmi proqnozlaşdırma metodları. Turizmdə elmi tədqiqatların təcrübi əsasları.

Rekreasiya coğrafiyasında termin və anlayışlar. Rekreasiyanın meydana gəlməsi tarixi. Rekreasiya və istirahət: ümumilik və xüsusilik. Rekreasiya potensialı, rekreasiya ehtiyatı. Rekreasiya təsərrüfatı. Rekreasiya müəssisəsi. Rekreologiya. Rekreasiya cəhətdən ərazinin mənimsənilməsi. Rekreasiya fəaliyyəti və rekreasiya potensialı. Rekreasiya tələbatı. Rekreasiya və asudə vaxt. Rekreasiyanın funksiyaları: tibbi-bioloji, sosial-mədəni, iqtisadi. Rekreasiya məşğuliyəti. Rekreasiyanın növləri.

Təbii rekreasiya potensialı və onların qiymətləndirilməsi. Təbii şərait. Təbii rekreasiya ehtiyatları və onların təsnifatı. Komfort iqlim. Təbiətin nadir obyektləri. Landşaftın cəlbediciliyi və onun qiymətləndirilməsi. Landşaftın mənzərə yaradan elementləri. Rekreasiya potensialı və onların qiymətləndirilməsi meyarları.

Tarixi-mədəni rekreasiya ehtiyatları. Mahiyyəti, təsnifatı və qiymətləndirməsi. Maddi və mədəni tarixi-mənəvi abidələr. Tarixi və mədəni abidələrin növləri: tarix, arxeoloji, şəhərsalma və memarlıq, incəsənət və s. abidələr.

Dərketmə və mədəni rekreasiya ehtiyatları: daşınan və daşınmaz abidələr. Rekreasiya əhəmiyyətinə görə tarixi-mədəni abidələrin təsnifatı.

Ərazi rekreasiya sistemi. Rekreasiya sistemi. Təbii kompleks. Rekreasiya sisteminin tərkibi və onların arasında əlaqə. Ərazi-rekreasiya sistemi anlayışı. Ərazi rekreasiya sistemində yarım sistemlər. Təbii və mədəni komplekslər. Təbii komplekslərin cəlbediciliyi. Mədəni komplekslər. Texniki qurğu kompleksləri.

Təbiətdən rekreasiya və turizm cəhətdən istifadə. Rekreasiya əhəmiyyətli ərazi. Bu ərazilərin müəyyən edilməsi. Qoruq ərazilər. Rekreasiya ərazisi. Təbii komplekslərin rekreasiya tutumu. Rekreasiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Rekreasiya fəaliyyətində mühafizə tədbirləri.

Xüsusi mühafizə olunan ərazilər və ekoloji turizm. Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin təsnifatı. Dövlət təbii qoruqları. Təbii biosfer qoruqları. Milli parklar. Milli parklarda funksional zonalar. Regional əhəmiyyətli təbii parklar. Təbiət abidələri, onların təsnifatı. Dendroloji parklar və botanika parkları. Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilər təbii rekreasiya ehtiyatlarının tərkib hissəsi kimi. Ekoturizm.

Turizm rekreasiya fəaliyyətinin növü kimi. Turizm anlayışı. Turizmin təsnifatı, forma və növləri. Turist. Turistlərin tipləri. Həzz almaq və istirahət.

Turizmin tarixi. Turizmin inkişaf mərhələləri. Azərbaycanda turizmin inkişaf tarixi. Azərbaycanda turizm 2000-ci ildən sonra.

Rekreasiya turizm rayonlaşdırılması. Rekreasiya rayonlaşdırılması. Rekreasiya rayonlaşdırılmasında ümumcoğrafi prinsiplərin nəzərə alınması: obyektivlik, çoxtərəflilik, ierarxiya, konstruktivlik. Rekreasiya rayonu. Rekreasiya yeri. Rekreasiya zonalar və onlardan istifadə imkanları. Rekreasiya rayonuna xas olan xüsusiyyətlər. Rekreasiya zonasına xas olan xüsusiyyətlər.

Turizmdə təbii və mədəni irs. Mədəni irsin təsnifatı. Ümumdünya irsinə daxil edilmiş təbii abidələr. Ümumdünya irsi siyahısına daxil olma şərtləri. UNESCO və irs abidələri.

Azərbaycanın turizm-rekreasiya rayonları. Bakı-Abşeron, Quba-Xaçmaz, Lənkəran, Şəki-Zaqatala, Aran, Gəncə-Qazax, Qarabağ, Naxçıvan bölgələrində rekreasiya ehtiyatları. Bu bölgələrin turizm üzrə ixtisaslaşması. Bölgələrin turizm-rekreasiya infrastrukturunun müasir vəziyyəti.

Ekoloji turizm. Ekoloji turizmin təşəkkül tarixi. Ekoloji turizmin xüsusiyyətləri. Ekoloji turizmin növləri və formaları. Ekoloji turların təşkili. Azərbaycanda ekoloji turizmin vəziyyəti.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. /V.Ə.Əfəndiyevin ümumi redaktəsi ilə. “Bakı Universiteti nəşriyyatı”, 2010
2. Dərgahov V.S. Rekreatsiya-turizm ehtiyatları. Bakı: «MBM», 2008
3. Əfəndiyev V.Ə., Nağıyev S.Q. Əhali coğrafiyası, Bakı, 2006
4. Ç.G.Həsənov T.G. Coğrafiyanın tədqiqat metodları. Bakı, 1990.
5. Həsənov T.G., Hacıadə Ə.M. Coğrafiya tarixi, Bakı, 2001.
6. İsmayılov Ç.N. İqtisadi və sosial coğrafiyanın əsasları, Bakı, 2010.
7. Məmmədov C.A. Geosiyasət. Bakı: “Mütərcim”, 2005.
8. Азярбайъанда туризм вя онун инкишафы. Монография. АзТу-нун мятбяяси, Bakı, 2015.
9. Soltanova H.B., Hüseynova Ş.H. Turizmın yasaqları. Dərs vəsaiti. Bakı, “Mütərcim”, 2007.
10. Soltanova H.B., Qasimov M.S., Ağasiyev Ə.R. Azərbaycanın kurort təsərrüfatı. Bakı: “Nurlar”, 2017, 248 s.
11. Turizmın yasaqları. /B.Ə. Bilalov, Ç.G. Güllalıyevin redaktəsi ilə. Dərslik. Bakı, “ГЦТ няшрийаты”, 2015.
12. Кусков А.С., Голубева В.Л., Одинцова Т.Н. Рекреационная география. М.: Флинта: МПСИ, 2005.
13. Туровский Р.Ф. Политическая география. Москва. Смоленск, 1998.

Xarici ölkələrin iqtisadi-siyasi coğrafiyası və turizm kafedrasının

müdiri:

dos. H.B.Soltanova

**2018-2019-cu tədris ili üçün “Tarixi coğrafiya, siyasi və rekreasiya
coğrafiyası” ixtisas üzrə doktoranturaya qəbul imtahanının**

sualları

1. Tarixi coğrafiya fənninin predmeti və məqsədi
2. Tarixi coğrafiyanın elmlər sistemində yeri
3. Yeni dövrdə coğrafi ideyaların inkişafı
4. Azərbaycanda coğrafiya elminin inkişaf mərhələləri
5. Siyasi coğrafiyanın predmeti, obyekt və vəzifələri
6. Siyasi coğrafiyanın coğrafi elmlər sistemində yeri
7. Dünyanın müasir siyasi xəritəsi
8. Ölkənin siyasi – coğrafi mövqeyi
9. Siyasi səhədlər və sərhədyanı münaqişələr
10. Geosiyasət və onun mənbələri
11. Siyasi coğrafiya və geosiyasətin əsas tədqiqat üsulları
12. Rekreasiya coğrafiyası, predmeti və vəzifələri
13. Rekreasiyanın obyekt və subyektləri
14. Rekreasiya coğrafiyasının digər elmlərlə əlaqəsi
15. Rekreasiya coğrafiyasının vəzifəsi
16. Rekreasiya coğrafiyasında riyazi metod
17. Rekreasiya fəaliyyətində kartoqrafik metod
18. Rekreasiya fəaliyyətində klater üsulu
19. Rekreasiya coğrafiyasında müqayisəli metod
20. Rekreasiya coğrafiyasında tarixilik və b metodlar
21. Rekreasiya və istirahət
22. Rekreasiya ehtiyatı və rekreasiya potensialı
23. Rekreasiya təsərrüfatı
24. Rekreasiya fəaliyyəti və rekreasiya potensialı
25. Rekreasiya təlabatı
26. Rekreasiya təklifi
27. Rekreologiya
28. Təbii rekreasiya ehtiyatları və onların təsnifatı
29. Komfort iqlim
30. Təbiətin nadir obyektləri
31. Landşaftın cəlbədiciliyi və onun qiymətləndirilməsi
32. Landşaftın mənzərə yaradan elementləri
33. Rekreasiya ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi meyarları
34. Tarixi – mədəni rekreasiya ehtiyatlarının təsnifatı
35. Tarixi – mədəni rekreasiya ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi
36. Tarixi mədəni abidələrin təsnifatı
37. Rekreasiya sistemi

- 38.Rekreasiya sisteminin tərkibi və onların arasında əlaqə
- 39.Ərazi – rekreasiya sistemi anlayışı
- 40.Ərazi – rekreasiya sistemində yarım sistemlər
- 41.Təbii və mədəni komplekslər
- 42.Təbii komplekslərin cəlb ediciliyi
- 43.Mədəni komplekslər
- 44.Texniki komplekslər
- 45.Rekreasiya əhəmiyyətli ərazi və onların müəyyən edilməsi
- 46.Qoruq ərazilər
- 47.Rekreasiya ərazisi
- 48.Təbii komplekslərin rekreasiya tutumu
- 49.Rekreasiya və ətraf mühitin mühafizəsi
- 50.Xüsusi mühafizə olunan ərazilər
- 51.Dövlət təbii qoruqları
- 52.Təbii biosfer qoruqları
- 53.Milli parklar və onların rekreasiya əhəmiyyəti
- 54.Milli parklarda funksional zonalar
- 55.Təbiət abidələri və onların təsnifatı
- 56.Xüsusi mühafizə olunan ərazi rekreasiya ehtiyatlarının tərkib hissəsi kimi
- 57.Ekoloji turizm
- 58.Turizm rekreasiya fəaliyyətinin növü kimi
- 59.Turizmin təsnifatı, forma və növləri
- 60.Turistlərin növləri
- 61.Turizmin inkişaf mərhələləri
- 62.Azərbaycanda turizmin inkişaf tarixi
- 63.Azərbaycanda turizm 200-ci ildən sonra
- 64.Rekreasiya – turizm rayonlaşdırılması
- 65.Rekreasiya rayonu və ona xas xüsusiyyətlər
- 66.Rekreasiya zonası və ona xas xüsusiyyətlər
- 67.Rekreasiya yeri və ona xas xüsusiyyətlər
- 68.Azərbaycanın rekreasiya zonaları
- 69.Mədəni irsin təsnifatı
- 70.Ümumdünya irsinə daxil edilmiş təbii abidələr
- 71.Ümumdünya irsi siyahısına daxil olma şərtləri
- 72.UNESKO və irs abidələri
- 73.Bakı – Abşeron iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
74. Quba –Xaçmaz iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 75.Lənkəran iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 76.Şəki – Zaqatala iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 77.Aran iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 78.Gəncə - Qazax iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 79.Qarabağ iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 80.Naxçıvan iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 81.Dağlıq – Şirvan iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları
- 82.Kəlbəcər – Laçın iqtisadi rayonunun rekreasiya ehtiyatları

83. Kənd turizmi
84. Kurort müalicə turizmi
85. Ekoloji turizmin növləri
86. Ekoloji turların təşkili
87. Azərbaycanda ekoturizmin vəziyyəti
88. Ekoloji turizmin təşəkkül tarixi
89. Ekoloji turizmin xüsusiyyətləri və SWOT təhlili
90. Azərbaycanın təbiət abidələri rekreasiya obyektinə kimi

Tərtib edən :

Xarici ölkələrin iqtisadi – siyasi coğrafiyası

və turizm kafedrasının müdiri:

dos.H.B.Soltanova